

## Znamy rekomendacje Rzeszowskiego Panelu Klimatycznego



Paneliści i panelistki na ostatnim spotkaniu panelu. Fot. Tomasz Cierpisz

W sobotę 18 listopada odbyło się ostatnie, kulminacyjne spotkanie Rzeszowskiego Panelu Klimatycznego. Po wielu dniach spędzonych na zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy oraz dyskusjach 60 mieszkańców i mieszanek Rzeszowa zdecydowało o tym, jakie działania ma podjąć miasto, aby do 2030 roku osiągnąć neutralność klimatyczną. Wybrali 51 rekomendacji, które mają poprawić efektywność energetyczną budynków i wzmocnić zrównoważony transport w Rzeszowie.

Przed przystąpieniem do głosowania uczestnicy i uczestniczki panelu mieli czas, by zapoznać się z listą propozycji rekomendacji oraz przedyskutować jej zawartość w mniejszych grupach. Podsumowali wspólnie najważniejsze wyzwania dotyczące tematu panelu oraz szukali propozycji działań, które najlepiej na nie odpowiadają. Rozmawiali też o swoich osobistych strategiach, które będą przyświecać im podczas głosowania, i o priorytetach, na których będą się skupiać. Na chwilę przed głosowaniem dołączył do nich Prezydent Konrad Fijołek, by życzyć im powodzenia w głosowaniu.

*- Od dawna chciałem, żeby panel obywatelski odbył się w Rzeszowie. Dziś jestem dumny, że mieszkańcy i mieszkanki naszego miasta mogą w ten sposób współdecydować o polityce klimatycznej Rzeszowa - mówił podczas spotkania. - Jestem Państwu ogromnie wdzięczny za to, że trzy miesiące temu zgodziliście się przyjąć moje zaproszenie do udziału w panelu i wspólnie przez wiele dni pracować na rzecz miasta. Dziękuję za ten wysiłek i poświęcony przez Państwa czas. Wierzę, że wybieriecie dla Rzeszowa najlepsze rekomendacje - dodał.*

### Od 225 pomysłów do 51 rekomendacji

W trakcie panelu zarówno zaproszone osoby eksperckie, jak i sami paneliści i panelistki mogli proponować swoje pomysły na działania dla miasta. Inne osoby mieszkające w Rzeszowie również miały możliwość podzielenia się swoimi sugestiami - uczestnicy i uczestniczki panelu korzystali z nich podczas spotkań i niektórzy włączyli na listę propozycji. Po czterech dniach spotkań lista wstępnych, roboczych pomysłów liczyła aż 225 pozycji. Redakcją tej listy, czyli łączeniem propozycji o podobnym celu, ujednocnianiem brzmienia i poprawkami stylistycznymi, zajął się zespół koordynujący panel wspierany przez grupę chętnych panelistów i panelistek. W efekcie tej pracy lista propozycji zmniejszyła się do 132 pozycji. Następnie zespół koordynujący trzykrotnie spotkał się z zespołem monitorującym panel, aby ten zaopiniował propozycje pod względem ich zgodności z prawem i politykami miejskimi oraz wpisania się w kompetencje miasta. W wyniku tych opinii tylko 14 propozycji zostało usuniętych z listy propozycji dopuszczonych do głosowania.

Ostateczna lista do głosowania zawierała 114 propozycji rekomendacji. Mieszkańcy i mieszkanki Rzeszowa wybierali najlepsze rekomendacje spośród 46 propozycji w obszarze efektywności energetycznej i 68 w obszarze zrównoważonego transportu. W głosowaniu wybrali 26 rekomendacji dotyczących efektywności energetycznej i 25 rekomendacji transportowych. Tylko te rekomendacje uzyskały co najmniej 80% poparcia i zgodnie z regulaminem i deklaracją prezydenta są wiążące dla miasta.

## Czego chcą mieszkańcy i mieszkanki?

Paneliści i panelistki, zanim ocenili poszczególne propozycje rekomendacji, głosowali nad priorytetowymi kierunkami działań w obu obszarach tematycznych panelu. W efektywności energetycznej były to:

- inwestycje w magazyny energii,
- pozyskiwanie funduszy na inwestowanie w efektywność energetyczną,
- strategiczne działania na rzecz przejścia miasta na zieloną energię,
- uporządkowanie i usprawnienie zarządzania zużyciem energii w mieście,
- poszukiwanie innowacji w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii (OZE),
- regulacje na rzecz budownictwa nisko- i zeroemisyjnego,

a w zrównoważonym transporcie:

- rozbudowa infrastruktury rowerowej,
- zachęty do korzystania z transportu publicznego,
- strategiczne działania i planowanie transportu,
- zmiany w ofercie biletów komunikacji miejskiej (w tym zintegrowanej),
- budowa parkingów Park & Ride.

Głosowanie to nie miało wiążącego charakteru, ale wskazuje najpilniejsze – zdaniem uczestników i uczestniczek panelu – działania do podjęcia przez miasto.

Wśród rekomendacji w obszarze efektywności energetycznej, które cieszyły się największym (co najmniej 80-procentowym) poparciem panelistów i panelistek, znalazły się natomiast:

- opracowanie dokumentu strategicznego dla Rzeszowa, zawierającego działania do podjęcia w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej w odniesieniu do obiektów należących do miasta oraz spółek miejskich,
- zaplanowanie zaopatrzenia Rzeszowa w czystą i taną energię w oparciu o lokalną produkcję i dostawców,
- identyfikacja potrzeb wszystkich miejskich obiektów w zakresie termomodernizacji, możliwości instalacji OZE oraz własnego zaplecza energetycznego,
- wdrożenie narzędzia umożliwiającego monitoring i analizę zużycia energii w budynkach miejskich, a w miarę możliwości również w spółdzielniach mieszkaniowych,
- digitalizacja obiegu dokumentów i stworzenie bazy danych dla systemu zarządzania energią w mieście,
- zaprojektowanie systemu magazynowania energii w Rzeszowie (np. w rozproszonych magazynach),
- przeprowadzenie termomodernizacji budynków miejskich (publicznych i komunalnych),
- instalowanie paneli fotowoltaicznych, wykorzystując infrastrukturę miejską, np. na budynkach użyteczności publicznej i przystankach autobusowych,
- poszukiwanie źródeł finansowania w celu zapewnienia dotacji dla instalacji OZE, termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła dla osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych, przedsiębiorców, stowarzyszeń i fundacji,
- przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej nt. neutralności klimatycznej, efektywności energetycznej i oszczędzania energii oraz związanych z nimi rozwiązań i technologii.

W obszarze zrównoważonego transportu przegłosowane zostały natomiast rekomendacje dotyczące

między innymi:

- budowa parkingów Park & Ride i węzłów przesiadkowych,
- systematyczne zwiększanie udziału autobusów zeroemisyjnych w taborze aż do osiągnięcia 100% udziału,
- zwiększenie częstotliwości kursowania linii autobusowych, w tym tych jeżdżących z peryferii do centrum,
- zapewnienie bezpiecznych i wygodnych dojazdów do przystanków w obszarach peryferyjnych,
- wprowadzenie bardziej zróżnicowanej i atrakcyjnej cenowo oferty dla biletów miejskich, w tym dotyczących biletów zintegrowanych sieciowych i jednorazowych (w porozumieniu z Województwem Podkarpackim),
- budowa pierścienia (obwodnicy, szczególnie południowej) wokół Rzeszowa w celu pozbycia się tranzytu z miasta,
- przeprowadzenie pilotażu tzw. stref małego ruchu w centrum miasta i wytypowanych osiedlach,
- rozbudowa infrastruktury rowerowej w celu stworzenia spójnego i ciągłego systemu tras rowerowych,
- zwiększenie liczby stojaków rowerowych, zarówno w centrum, jak i na obrzeżach, a także wsparcie dla budowy parkingów rowerowych przy zakładach pracy, szkołach, urzędach, wspólnotach mieszkaniowych itp.,
- wypracowanie i egzekucja zasad dotyczących dopuszczalnego parkowania hulajnóg, rowerów i skuterów zapewniających bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu, w tym wyznaczenie miejsc parkingowych dla hulajnóg elektrycznych,
- klarowne informowanie o zmianach w systemie komunikacji i zapewnienie mieszkańcom możliwości konsultowania zmian.

Nieznacznie poniżej progu 80% znalazły się między innymi poniższe rekomendacje:

- opracowanie zielonych standardów dla przetargów na nowe inwestycje budowlane (76%),
- stworzenie do 2025 roku stałego centrum analiz przestrzennych, pracującego na bieżąco na rzecz analizy i rozwiązywania problemów transportowych oraz planowania komunikacji (78%),
- nadanie wysokiego priorytetu odśnieżaniu chodników, przystanków i ścieżek rowerowych w sezonie zimowym (78%),
- wprowadzenie i egzekucja zakazów parkowania na chodnikach bez wyznaczonych miejsc parkingowych (76%).

## Co dalej?

Po ogłoszeniu werdyktu panelu podczas spotkania głos zabrał Krzysztof Stańko, pełnomocnik Prezydenta ds. Innowacji i Rozwoju. Odnosząc się do wyniku głosowania, zapowiedział, jaki miasto ma wstępny plan na wdrożenie przegłosowanych rekomendacji. Na zakończenie spotkania mieszkańcy i mieszkanki podzielili się swoimi nadziejami i oczekiwaniami związanymi z efektem końcowym panelu.

Pełna lista rekomendacji wraz ze szczegółowymi wynikami głosowania została przekazana urzędowi miasta, a w ciągu najbliższych trzech tygodni zostanie opublikowana w ogólnodostępnym raporcie. Znajdzie się w nim również podsumowanie całego procesu.